

Inkluderende læringsmiljø for elever som bruker alternative kommunikasjonsformer (ASK)

Audhild Nonslid
Ann Kristin Tverbekkmø

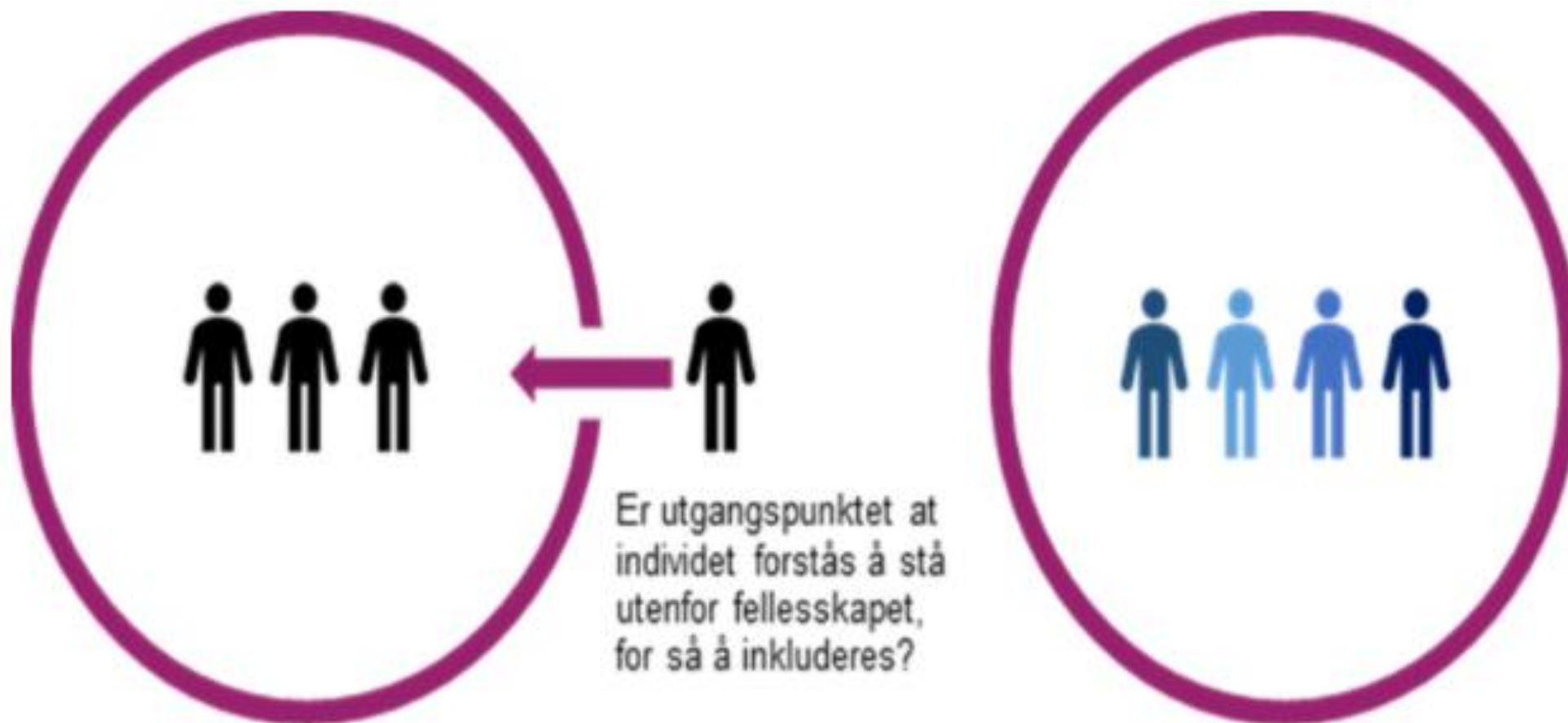
Brukerkonferansen 02.02.2021

Hva er inkludering?

- ▶ Inkludering handler om å tilpasse læringsmiljøet til mangfoldet blant barn og elever, og gi **alle reell mulighet til å delta i det faglige og sosiale fellesskapet**. Et inkluderende læringsmiljø **verdsetter mangfold**, noe som ifølge forskning er en helt nødvendig forutsetning for å skape et inkluderende læringsmiljø. I et inkluderende læringsmiljø **har alle sin naturlige tilhørighet**, og ingen betegnes som inkluderte.

[Hva er inkludering | www.statped.no](http://www.statped.no)

Figur: Jørn Østvik
www.statped.no | Hva er inkludering?

ASK: Alternativ og supplerende kommunikasjon

ASK er kommunikasjon

Støtte/alternativ til forsinket eller manglende talespråk.

grafiske
symboler

elektroniske
hjelpemidler

håndtegn

taktile tegn

ASK er et fagfelt

- ▶ Sammensatt og tverrfaglig
- ▶ Sentrale kompetanseområder:
 - tilrettelegging av språkmiljø
 - kartlegging i ASK
 - opplæring i og med ASK

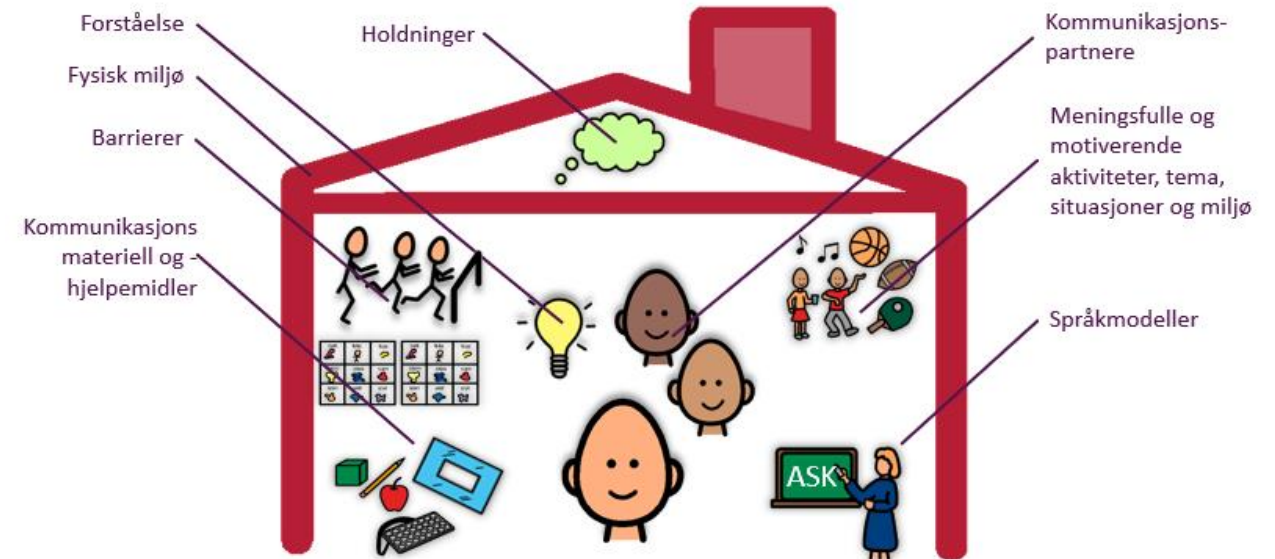
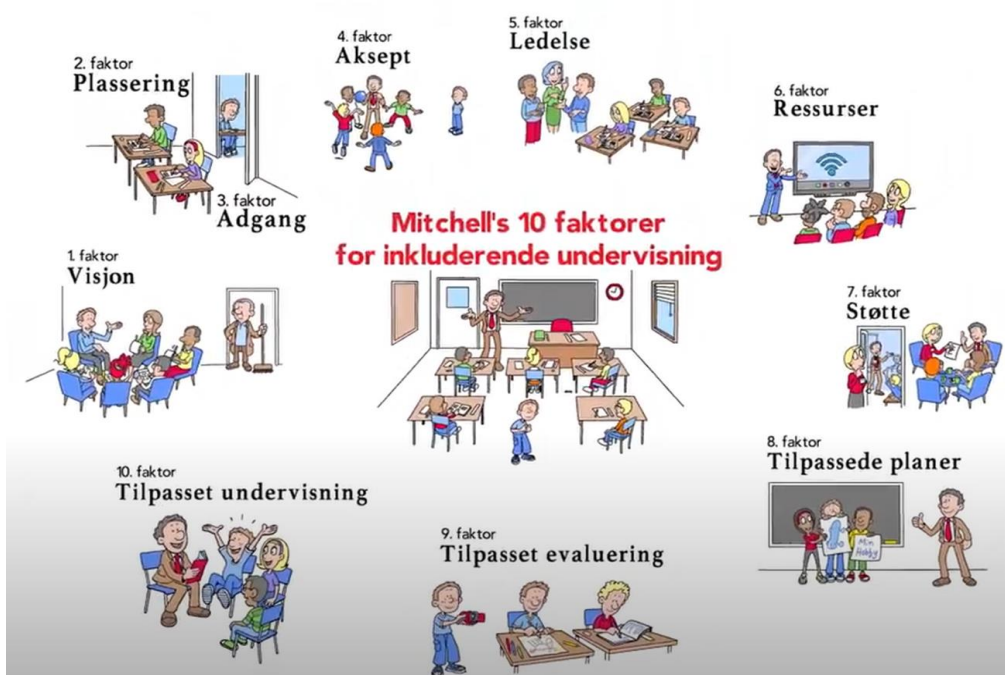
Målet med ASK

- ▶ å legge til rette for at personen med behov for ASK får en måte å ta kontakt med andre
- ▶ å kunne uttrykke det han eller hun vil
- ▶ språk er også nøkkelen til læring

Foto: Jonas Boström, Montag

Viktige faktorer i et inkluderende læringsmiljø

1. Visjon	6. Ressurser
2. Plassering	7. Støtte
3. Adgang	8. Tilpassede planer
4. Aksept	9. Tilpasset evaluering
5. Ledelse	10. Tilpasset undervisning

1. Fysisk miljø	5. Materiell og hjelpemidler
2. Kommunikasjonspartnere	6. Språkmodeller
3. Forståelse	7. Barrierer
4. Meningsfylt samspill	8. Holdninger

Hva er et inkluderende språkmiljø med ASK-briller på?

- ▶ Vårt ønske: visuell støtte og tilrettelegging
 - ▶ Alle kan noen tegn (tegn-til-tale/NMT)
 - ▶ Grafiske symboler eller foto tilgjengelig
 - ▶ Ha språkmodeller – noen som kan barnets kommunikasjonsform
 - ▶ Kunnskap om hvordan tilrettelegge og tilpasse

ASK og læring

- ▶ Faglig forventninger til denne gruppen barn er lav
 - ▶ Barnets helseutfordringer påvirker læring
 - ▶ Mangler kommunikasjonsform ved skolestart
 - ▶ Usikkerhet om hva en kan forvente og hvordan tilrettelegge
- ▶ Faglig trykk ut fra barnets nivå
- ▶ Utgangspunkt: kompetansemål fra Læreplanen

Mitchells 4 tilpasningsmuligheter

- ▶ Modifikasjon
- ▶ Substitusjon
- ▶ Utelatelse
- ▶ Kompensasjon

Tips til å komme i gang

- ▶ Trenger ikke koste noe – annet enn tid og innsats
- ▶ Visuell støtte
 - ▶ Bildstöd (gratis)
 - ▶ Arasaac (gratis)
 - ▶ Inprint
 - ▶ RollTalk designer for print
- ▶ Tegn som støtte
 - ▶ Tegnordbok (gratis app)
 - ▶ 2-tusen.no (gratis)
 - ▶ Ett skritt foran (gratis)

Eks fra Bildstöd.se

Forts. tips

- ▶ Statped.no
 - ▶ Læringsressurser
 - ▶ Literacy
 - ▶ Kom i gang med ASK
 - ▶ ASK i skolen
 - ▶ Tematavler
 - ▶ E-læring

Lenker

- ▶ [Hva er ASK? Film med Kristine Stadskleiv](#)
- ▶ [Statped.no|ASK](#)
- ▶ [E-læring - grunnkompetanse i ASK](#)
- ▶ [David Mitchells ti faktorer | www.statped.no](#)
- ▶ [Artikkel om språkmiljø/språkhuset](#)
- ▶ [Bildstöd.se](#)

audhild.nonslid@statped.no

ann.kristin.tverbekkmoe@statped.no

 statped.no

 facebook.com/statped

 twitter.com/statped